

๑. คู่มือการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานี้ จัดทำขึ้นตามกรอบนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ตามกรอบมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
๒. คู่มือฉบับนี้จัดทำเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด และใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
๓. โครงสร้างของคู่มือฉบับนี้ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ ๑) มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ๒) แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
๔. ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้
 - ๔.๑ การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย
 - ๔.๒ การประกันคุณภาพมุ่งพัฒนาการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น เพราะผลการพัฒนาของแต่ละคนก็คือผลรวมของการพัฒนาทั้งสถานศึกษา
 - ๔.๓ การประกันคุณภาพเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำเพื่อเตรียมรับการประเมินเป็นครั้งคราวเท่านั้น
 - ๔.๔ การประกันคุณภาพต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถว่าจ้างหรือขอให้บุคคลอื่น ๆ ดำเนินการแทนได้
 - ๔.๕ การประกันคุณภาพต้องเกิดจากการยอมรับและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๕. การพัฒนามาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ มีแนวคิดว่าเป็น มาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้ ประเมินได้จริง กระชับ และจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อน คุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ สถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนด มาตรฐานจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพของ สถานศึกษา และให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกตามที่กำหนด ไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยได้กำหนดมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

๖. คำอธิบายของมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษา และมีพัฒนาการในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การ ดำเนินการบริหารและจัดการของสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และด้านสภาพแวดล้อม โดย เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความ มั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและ ท้องถิ่น ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่ หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้าง โอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม มีการตรวจสอบ และประเมินผลความรู้ความ เข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล หมายถึง การวางระบบการ จัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ที่เกิดจากการ มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้ มีคุณภาพได้มาตรฐาน ส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อคุณภาพการจัด การศึกษาของสถานศึกษา

๗. เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี ๔ ระดับ

- ๗.๑ ระดับ ๔ ดีเยี่ยม
- ๗.๒ ระดับ ๓ ดี
- ๗.๓ ระดับ ๒ พอใช้
- ๗.๔ ระดับ ๑ ปรับปรุง

๘. รายละเอียดของมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นพิจารณา ระดับคุณภาพ และตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

ประเด็นพิจารณา

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- ๑) ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น
- ๒) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- ๓) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๔) ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- ๕) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ
- ๖) ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงานหรือการทำงาน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- ๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- ๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- ๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- ๔) สุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม

ระดับคุณภาพ

ระดับ ๔ ดีเยี่ยม

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- ๑) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนได้เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับดีเยี่ยม
- ๒) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับดีเยี่ยม
- ๓) ผู้เรียนมีความสามารถในการด้านกรคิดคำนวณเหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับดีเยี่ยม
- ๔) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- ๕) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ
- ๖) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมในแต่ละปีในด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะต่างๆ ตามหลักสูตร อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

๗) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น หรือคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมาย

๘) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับช่วงวัย

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- ๑) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสังคม และจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏชัดเจนโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- ๒) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม
- ๓) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย และแสดงออกได้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน
- ๔) ผู้เรียนยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ดี
- ๕) ผู้เรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง
- ๖) ผู้เรียนรักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ
- ๗) ผู้เรียนรู้และมีวิธีการป้องกันตนเองจากการล่อลวง ช่มเหง รังแก
- ๘) ผู้เรียนไม่เพิกเฉยต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ชุมชน และสังคม

ระดับ ๓ ดี

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- ๑) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนได้เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับดี
- ๒) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับดี
- ๓) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณเหมาะสมตามระดับชั้นในระดับดี
- ๔) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม
- ๕) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้อย่างเหมาะสมปลอดภัย
- ๖) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมในแต่ละปี ในด้านความรู้ความเข้าใจ และทักษะต่างๆ ตามหลักสูตรมีแนวโน้มสูงขึ้น
- ๗) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นหรือคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมาย
- ๘) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับช่วงวัย

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- ๑) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสังคมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏชัดเจน โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- ๒) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม
- ๓) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย แสดงออกได้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน
- ๔) ผู้เรียนยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

๕) ผู้เรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง   ๖) ผู้เรียนรักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ   ๗) ผู้เรียนรู้และมีวิธีการป้องกันตนเองจากการล่อลวง ช่มเหง รังแก   ๘) ผู้เรียนไม่เพิกเฉยต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ชุมชนและสังคม
ระดับ ๒ พอใช้
๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน   ๑) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน และเขียนได้เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับผ่าน   ๒) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับผ่าน   ๓) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณเหมาะสมตามระดับชั้นในระดับผ่าน   ๔) ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา ในระดับผ่าน   ๕) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้   ๖) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะต่างๆ ตามหลักสูตร มีแนวโน้มไม่แน่นอนในแต่ละปี   ๗) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนไม่มีพัฒนาการแต่มีความพยายามในการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น   ๘) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับช่วงวัย   ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน   ๑) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏไม่ชัดเจน   ๒) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม   ๓) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม   ๔) ผู้เรียนยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ดี   ๕) ผู้เรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง   ๖) ผู้เรียนรักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ   ๗) ผู้เรียนรู้และมีวิธีการป้องกันตนเองจากการล่อลวง ช่มเหง รังแก   ๘) ผู้เรียนไม่เพิกเฉยต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ชุมชนและสังคม
ระดับ ๑ ปรับปรุง
๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน   ๑) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน และเขียนไม่เหมาะสมกับระดับชั้น ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้   ๒) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เหมาะสมกับระดับชั้น ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้   ๓) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณไม่เหมาะสมกับระดับชั้น ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้

- ๔) ผู้เรียนไม่สามารถตอบคำถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้
- ๕) ผู้เรียนไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้
- ๖) ผู้เรียนไม่มีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมด้านความรู้ ความเข้าใจและทักษะต่างๆ ตามหลักสูตรในแต่ละปี
- ๗) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนไม่มีพัฒนาการและไม่มีความพยายามในการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น
- ๘) ผู้เรียนไม่พร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือขาดวุฒิภาวะทางอาชีพ

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- ๑) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสังคมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏไม่ชัดเจน
- ๒) ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๓) ผู้เรียนไม่มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย
- ๔) ผู้เรียนไม่ยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่นและมีมนุษยสัมพันธ์ดี
- ๕) ผู้เรียนไม่มีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง
- ๖) ผู้เรียนไม่รักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีได้
- ๗) ผู้เรียนไม่รู้และไม่มีความรู้วิธีการป้องกันตนเองจากการถูกล่อลวง ช่มเหงและรังแก
- ๘) ผู้เรียนวางเฉยต่อการกระทำสิ่งไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น แบบสรุปลงการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น เอกสารการวัดและประเมินผลผู้เรียนทุกระดับชั้น ชิ้นงานผลงานนักเรียน บันทึกการอ่าน แบบสรุปรายงานการประเมินความสามารถ ในการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน โครงการ ชิ้นงาน บันทึกการทำงาน รายงานสรุปลงการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ร่องรอยการจัดกิจกรรม โครงการ เอกสารหลักฐานแสดงสุขภาพะทางร่างกาย อารมณ์ สังคม แบบบันทึกพฤติกรรมทางสังคม

- สังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน เช่น ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีสารสนเทศ พฤติกรรมที่สะท้อนคุณลักษณะและค่านิยมของผู้เรียนตาม ที่สถานศึกษากำหนด เช่น การเข้าแถว การแสดงความเคารพ การพูดจา กิริยามารยาท การไหว้ ฯลฯ และพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน การอภิปรายแสดงความคิดเห็น การร่วมกันแก้ไขปัญหา ฯลฯ

- สัมภาษณ์ผู้เรียนเกี่ยวกับความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย เช่น นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เกิดเป็นคนในท้องถิ่นนี้ นักเรียนภูมิใจสิ่งใดบ้างในท้องถิ่น นักเรียนชอบหรือไม่ชอบกับ การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญ ถ้าชอบ/ไม่ชอบเพราะอะไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ประเด็นพิจารณา

๑. การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
๒. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - ๑) การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน ทุกกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
 - ๒) การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
 - ๓) การวางแผนการบริหารและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
 - ๔) การวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
๓. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
๔. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

ระดับคุณภาพ

ระดับ ๔ ดีเยี่ยม
๑. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นอย่างชัดเจน   ๒. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้   ๒.๑ พัฒนาการที่เน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกคน และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม   ๒.๒ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถและทักษะตามมาตรฐานตำแหน่ง   ๒.๓ บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย นำไปประยุกต์ใช้ได้ และดำเนินการอย่างเป็นระบบ   ๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่ดีและกระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย   ๓. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน   ๔. สถานศึกษากำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
ระดับ ๓ ดี
๑. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นอย่างชัดเจน   ๒. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้   ๒.๑ พัฒนาการที่เน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม   ๒.๒ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ   ๒.๓ บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย และนำไปประยุกต์ใช้ได้   ๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่ดี

๓. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
๔. สถานศึกษากำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมชัดเจน

ระดับ ๒ พอใช้

๑. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น แต่ขาดความชัดเจน
๒. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้
- ๒.๑ พัฒนาระบบการที่เน้นผู้เรียน และมีการดำเนินการ
- ๒.๒ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานตำแหน่ง
- ๒.๓ บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง หรือครบถ้วน หรือทันสมัย หรือนำไปประยุกต์ใช้ได้
- ๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่ดี
๓. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย
๔. สถานศึกษากำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาแต่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด

ระดับ ๑ ปรับปรุง

๑. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ แต่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ขาดความชัดเจน
๒. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาไม่เหมาะสม และขาดความครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้
- ๒.๑ พัฒนาระบบการไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หรือไม่ครบทุกคน และดำเนินการอย่างไม่เป็นรูปธรรม
- ๒.๒ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตามหน้าที่
- ๒.๓ จัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน แต่ไม่ทันสมัยและไม่มีการนำไปประยุกต์ใช้
- ๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่ไม่ดีและไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้
๓. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อยมาก
๔. ไม่มีการกำกับติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาวิชาการ แผนบริหารจัดการสารสนเทศ แผนพัฒนาครู/บุคลากร แผนการกำกับนิเทศ ติดตามการประเมินผลของสถานศึกษา แผนการจัดสภาพแวดล้อม ฯลฯ

- สัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครอง นักเรียนเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เช่น กระบวนการได้มาของเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ทำอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไร การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ดำเนินการอย่างไร ใครมีส่วนเกี่ยวข้องบ้าง สถานศึกษามีการดำเนินการสร้างความเข้าใจตรงกัน ระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องอย่างไร สถานศึกษานำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างไร สถานศึกษาแบ่งบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนอย่างไร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินการสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร สถานศึกษามีเครือข่ายในการทำงานกับใคร/หน่วยงานใดบ้างและมีส่วนร่วมอย่างไร สถานศึกษามีการกำกับติดตามและมีวิธีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ประเด็นพิจารณา

๑. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
๒. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
๓. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

ระดับคุณภาพ

ระดับ ๔ ดีเยี่ยม

๑. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
 - ๑.๑ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดเป็นรายบุคคลอย่างเป็นรูปธรรมทั้งระบบ
 - ๑.๒ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สรุปลองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
 - ๑.๓ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
 - ๑.๔ ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ
 - ๑.๕ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - ๑.๖ ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
๒. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
 - ๒.๑ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
 - ๒.๒ ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

๓. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ
- ๓.๑ ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง
 - ๓.๒ มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมินอย่างเป็นระบบ
 - ๓.๓ ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย และการจัดการเรียนการสอน
 - ๓.๔ นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล
 - ๓.๕ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้เรียนนำไปใช้พัฒนาตนเอง

ระดับ ๓ ดี

๑. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
 - ๑.๑ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดเป็นรายบุคคล
 - ๑.๒ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สรุปลงความรู้ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้
 - ๑.๓ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเอง
 - ๑.๔ ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ
 - ๑.๕ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - ๑.๖ ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
๒. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
 - ๒.๑ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
 - ๒.๒ ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
๓. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ
 - ๓.๑ ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง
 - ๓.๒ มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมินอย่างเป็นระบบ
 - ๓.๓ ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย และการจัดการเรียนการสอน
 - ๓.๔ นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล
 - ๓.๕ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ระดับ ๒ พอใช้

๑. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
 - ๑.๑ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ และกิจกรรม
 - ๑.๒ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการคิดได้ปฏิบัติจริง
 - ๑.๓ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเอง
 - ๑.๔ ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ
 - ๑.๕ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียน
 - ๑.๖ ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
๒. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
 - ๒.๑ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ๒.๒ ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๓. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน   ๓.๑ ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง   ๓.๒ มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมิน   ๓.๓ ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย และการจัดการเรียนการสอน   ๓.๔ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน
ระดับ ๑ ปรับปรุง
๑. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่ไม่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม   ๑.๑ ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดเป็นรายบุคคล   ๑.๑ ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ สรุปลงความรู้   ๑.๒ ไม่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็นทำเป็น และรักการอ่าน   ๑.๓ ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยไม่เชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ   ๑.๔ ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียน   ๑.๖ ผู้เรียนไม่มีการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย   ๒. การจัดการเรียนการสอนที่ไม่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น   ๒.๑ ไม่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น   ๒.๒ ชุมชนไม่มีบทบาทในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน   ๓. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนไม่เป็นระบบ และไม่มีประสิทธิภาพ   ๓.๑ ไม่ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง   ๓.๒ ตรวจสอบและประเมินอย่างไม่เป็นระบบ   ๓.๔ นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล   ๓.๕ ไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้เรียนไม่นำไปใช้พัฒนาตนเอง

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ เช่น หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกผลหลังสอน เอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผล เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สมุดการบ้านที่แสดงให้เห็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ ชิ้นงานหรือผลงานของผู้เรียน/แฟ้มสะสมงาน สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

- สังเกตกระบวนการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของครู เช่น การใช้คำถามที่หลากหลายระดับเพื่อส่งเสริมการคิดขั้นสูง พฤติกรรมการดูแลเอาใจใส่ การมอบหมายงานของครู ปฏิสัมพันธ์ของครูกับผู้เรียน เช่น ความเป็นกันเองของครูกับผู้เรียน การสนทนาโต้ตอบของครูกับผู้เรียน พฤติกรรมกาเรียนของผู้เรียน เช่น ความกระตือรือร้นในการเรียน การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ความสนใจในการร่วมกิจกรรม สภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมตอบสนองความสนใจของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม ฯลฯ

- สัมภาษณ์นักเรียน และครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เช่น นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร นักเรียนได้ร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน

ต่างๆ หรือร่วมประเมินผลการเรียนหรือไม่ อย่างไร นักเรียนมีโอกาสได้ไปเรียนรู้จากชุมชนในเรื่องใด และจากแหล่งเรียนรู้ใดบ้าง นักเรียนชอบเรียนวิชาอะไร เพราะเหตุใด ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผล ความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนด้วยวิธีการใดบ้าง ฯลฯ

มาตรฐานที่ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

ประเด็นพิจารณา

การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ระดับคุณภาพ

ระดับ ๔ ดีเยี่ยม
๑. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างเป็นรูปธรรม มีขั้นตอนอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ   ๒. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาเป็นอย่างดี   ๓. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจ ต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง
ระดับ ๓ ดี
๑. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างเป็นรูปธรรม มีขั้นตอนอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ   ๒. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา   ๓. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจ ต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา
ระดับ ๒ พอใช้
๑. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา   ๒. ผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา   ๓. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องค่อนข้างมั่นใจ ต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา
ระดับ ๑ ปรับปรุง
๑. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ไม่เป็นรูปธรรม ขาดความชัดเจน และไม่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ   ๒. ผู้เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา   ๓. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มีความ มั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับการวางระบบและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รูปแบบหรือกระบวนการที่ใช้ดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา ฯลฯ

- สัมภาษณ์นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เช่น ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาอย่างไรบ้าง ท่านมีส่วนร่วม ท่านมีความพึงพอใจต่อการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ

๙. การตัดสินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวม ให้ตัดสินจากผลการประเมิน ๔ มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ โดยนำผลการประเมินรายมาตรฐานเหล่านั้นมาพิจารณาเป็นภาพรวมเพื่อตัดสินระดับคุณภาพของสถานศึกษาตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีเยี่ยม
๑. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนมีผลประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีพัฒนาการของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติสูงขึ้น มีความสามารถในการอ่านและเขียน สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สามารถในการคิดคำนวณ มีความสามารถในการคิด ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ดี และมีความประพฤติด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏอย่างชัดเจน
๒. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีผลประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม
๓. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีผลประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม
๔. ผลประเมินมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพมีผลประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นอย่างดี และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง
ระดับ ๓ ดี
๑. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนมีผลประเมินอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม โดยมีพัฒนาการของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติสูงขึ้น มีความสามารถในการอ่านและเขียน สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สามารถในการคิดคำนวณ มีความสามารถในการคิด ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ดี และมีความประพฤติด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏอย่างชัดเจน
๒. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีผลประเมินอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม

๓. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีผลประเมินอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม   ๔. ผลประเมินมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลมีผลประเมินอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง
ระดับ ๒ พอใช้
๑. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล ด้านใดด้านหนึ่งอยู่ในระดับพอใช้
ระดับ ๑ ปรับปรุง
๑. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล ด้านใดด้านหนึ่งอยู่ในระดับปรับปรุง

ส่วนที่ ๒

แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๑๐. หลักการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นไปตามหลักการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (expert judgment) และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือ มาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้ประเมินต้องมีความรู้รอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันใน คณะกรรมการผู้ประเมินเพื่อการตัดสินให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ให้การให้ คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง
๑๑. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตาม สภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ การตัดสิน คุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยก องค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงาน หรือกระบวนการดำเนินงานในภาพรวม (Holistic Rubrics)
๑๒. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานภายในของสถานศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและ เกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษาเอง เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการ ดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา โดยให้ยึดหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนา และสะท้อน คุณภาพการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของสถานศึกษา
๑๓. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิด จากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (Evidence based) โดยเลือกใช้วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้ อย่างชัดเจน และมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา (Evaluation and Development) ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน มีความน่าเชื่อถือและสามารถ ตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้นๆ
๑๔. ให้ผู้ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาและประเด็นที่กำหนด แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษา และสรุปและเขียนรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment)
๑๕. ข้อควรปฏิบัติของการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- ๑๕.๑ ศึกษามาตรฐาน หลักเกณฑ์ วิธีการประเมิน วิธีการตัดสินระดับคุณภาพ วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล รูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเอง และคู่มือสำหรับผู้ประเมิน คุณภาพการศึกษาภายในให้เข้าใจอย่างถ่องแท้
- ๑๕.๒ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาล่วงหน้า เช่น รายงานการประเมิน ตนเองของหน่วยงาน ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของหน่วยงานรอบปีที่ผ่านมาพร้อมสรุปข้อเสนอแนะและทิศทางการพัฒนาหน่วยงานเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการ ประเมิน

- ๑๕.๓ ผู้ประเมินมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติงานเต็มความรู้ความสามารถของตนและรับฟังความคิดเห็นจากคณะผู้ประเมินที่ไปประเมินด้วยกันไม่ควรถือความคิดของตนเองเป็นหลัก
- ๑๕.๔ ให้ข้อเสนอแนะที่ชัดเจนต่อสถานศึกษาอย่างมีคุณค่า สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
- ๑๕.๕ เขียนรายงานการประเมินตนเองอย่างมีคุณค่ารวมทั้งเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสม ถูกต้อง
- ๑๕.๖ แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอเพื่อให้เข้าใจบริบท เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนแบบต่างๆ ที่สถานศึกษานำมาใช้
- ๑๕.๔ กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินให้เหมาะสมตามสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา และใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามสภาพจริง เช่น การสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ ตรวจสอบเอกสารและชิ้นงานเดิม เพื่อลดการใช้กระดาษจำนวนมาก
- ๑๕.๘ ไม่สร้างสร้างเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อรองรับการประเมินนอกเหนือจากเอกสารที่เป็นร่องรอยการดำเนินงานตามปกติ
๑๖. ให้สถานศึกษาประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดย ๑) ให้มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย ๓ คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย ๑ คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และ ๒) ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม
๑๗. สถานศึกษาควรกำหนดขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้
- ๑๗.๑ ขั้นตอนก่อนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- ๑) ศึกษา ทำความเข้าใจ วางแผนกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - ๒) วิเคราะห์มาตรฐาน เกณฑ์การประเมิน กำหนดวิธีการประเมิน แหล่งข้อมูล แนวคำถาม เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - ๓) ชี้แจงขั้นตอน วิธีการประเมินแก่ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง
- ๑๗.๒ ขั้นตอนระหว่างการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- ๑) เก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและแหล่งข้อมูลที่กำหนด ทั้งนี้ ให้ใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายตามบริบทของสถานศึกษา เหมาะสมและเพียงพอต่อประเด็นพิจารณา
 - ๒) ให้ระดับคุณภาพการประเมินโดยพิจารณาจากเอกสาร หลักฐาน ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้และเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด
- ๑๗.๓ ขั้นตอนหลังการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- ๑) สรุปและเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา
 - ๒) เผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา และหน่วยงานระดับต้นสังกัด
 - ๓) นำผลการประเมินคุณภาพภายในไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
๑๘. ให้สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายในต่อไป